

T.C. M. M.
HALKLARIN DEMOKRATİK ERKLERİ
Grup Başkanlığı
Sayı: 4189
Tarih: 20.03.2017

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

17.03.1981 Tarih ve 2429 Sayılı Bayram ve Genel Tatiller Kanunu'nda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi, gerekçesiyle birlikte ekte sunulmuştur.

Gereğinin yapılmasını arz ederim.

Dirayet Taşdemir
Ağrı Milletvekili

TBMM BAŞKANLIĞI				
Tali Komisyon				
Esas Komisyon	İGİSleri			
Tarih: 20 Mart 2017		E.No: 2/1677		
Ysn. İzm.	Bsk. Yrd.	C. Başkan	Gn. Sek. Yrd.	Gn. Sek.
	AB		K-B	
TBMM BAŞKANI				

TBMM KANUNLAR ve KARARLAR BŞK.LİĞİ
20 Mart 2017
Numara:

TBMM GENEL EVRAK
20 Mart 2017
No: 119626

GENEL GEREKÇE

Ortadoğu başta olmak üzere dünyanın farklı halkları tarafından kutlanan Newroz (New; yeni, Roj-Roz; gün) Bayramı mevsimsel dönüşümün sağlandığı doğanın uyanışı ve bahar bayramı olarak Mezopotanya'nın kadim halkları tarafından 21 Mart tarihinde gündüz ve gecenin eşitlendiği bahar ekinoksu-ilk gün olarak kutlanmaktadır. Kürtler başta olmak üzere Farslar, Afganlar, Tacikler, Türkler, Özbekler, Gürcüler, Arnavutlar, Kazaklar ve Kırgızlar tarafından farklı ritüellerle kutlanmaktadır. Farsça'da Noruz, Kürtçe'de Newroz, Özbekçe'de Navruz, Türkmence'de Nowruz, Türkçe'de Nevruz, Kazakça'da Naurız, Kırgızca'da Nooruz, Azerice'de Novruz ve Tatarca'da Navrez olarak adlandırılan bu bayram sert bir mevsimde verilen mücadeleden sonra bahara kavuşma anlamına gelmekte ve bu nedenle "Yeni Gün" olarak adlandırılmaktadır.

Newroz, Gutilerin tapınaklarda 'Yeni gün' anlamına gelen Zagnuk adını taşıyan şölenlerden çıkmış tarih boyunca farklı coğrafya ve topluluklara yayılmıştır. Buna göre Zagnuk Bayramı törenlerinde ateşler yakılır ve kral halkın arasına girerdi. Bahai ve İran takvimlerine göre yılın ilk günü kabul edilen Newroz yazılı olarak ilk defa II. yüzyıla rastlanan Pers kaynaklarında geçmektedir. Kürt tarihçileri, Kürtlerin en eski dini olan Zerdüşt'ün kitabı Zendavester'de, Firdevs'inin Şerefname'sinde Ömer Hayyam'ın Nevrozname'sinde ve Şerefhan'ın Şerefname'sinde ve günümüzde çeşitli yazılı eserlerde Newroz'a dair bilgiler yer almaktadır.

Tarih boyunca Guti, Hurri, Kassit, Mitani, Urartu ve Medler tarafından kutlanan ve günümüzden yaklaşık 4350 yıl gerilere dayanan bir geçmişe sahip olan Newroz Bayramı özellikle Kürtler tarafından kitlesel olarak kutlanmaktadır. Miladi takvime göre her yılın 21 Mart gününde kutlanan Newroz Kürtlerin hafızasında yalnız bahar ve şenlik olarak değil, aynı zamanda bir direnişin zafere kavuştuğu günün olarak kutlanmaktadır. Buna göre, Newroz MÖ 612'de, Kürt coğrafyasında Asurlu Dehak (Zuhak) isimli Kürtlere baskı ve zulüm yapan hükümdara karşı demirci Kawa öncülüğünde yürütülen mücadelenin zafere ulaşmasıyla Kürtlerin özgürleşmesi sonucu dağlarda ateşler yakılarak kutlamaları efsanesine dayandırılmaktadır. Ayrıca 21 Mart, MÖ 612 tarihi Kürt halkının kurtuluş tarihi olarak bilinir ve kutlanılır.

Dünyanın her yerinde kültürler, gelenekler ve bayramlar ulusların varolmasını sağlayan temel miheng taşlarıdır. Newroz Kürtler için bu bayramlardan biridir. 1990 yıllarından günümüze Newroz dünyanın en büyük açık hava festivallerinden biri olarak Diyarbakır başta olmak üzere Kürtlerin yoğun olarak yaşadığı illerde milyonlarca kişi tarafından kutlanmaktadır. Newroz Kürtlerin ulusal varlıklarını kendi ritüelleriyle ifade etme aracı haline gelmiştir. 1990'lı yıllardan itibaren Kürt halkı tarafından kamusal alanda kitlesel olarak kutlanan Newroz kutlamalarının yasaklanması ne yazık ki çok sayıda ölüme ve büyük acılara sebep olmuştur. 1992'de Cizre'de Newroz kutlamalarının yasaklanması ve halka açılan ateş sonucu onlarca kişi yaşamını yitirmiştir. Buna rağmen dünyanın her yerinde Kürtler Newroz'u büyük bir coşku ile kutlamaya devam etmektedirler.

Ortadoğu'nun bir çok ülkesinde Newroz resmi bayram olarak kabul edilmektedir. Farklı etnik, inanç ve kültürlerle sahip Türkiye haklarının birlikte kutladığı Newroz bayramı, açık hava festivalleri, şölen ve resmi kutlamalara dönüşebilir. Birleşmiş Milletler (BM) Genel Kurulu'nun 2010 yılında Newroz'u 'Dünya Bayramı' olarak ilan etmesinin ardından Birleşmiş Milletler Eğitim, Bilim ve Kültür Örgütü (UNESCO) da Newroz'u 'Dünyanın En Eski Manevi Geleneği' olarak kabul etmiştir. Bütün bu sebeplerden kaynaklı ülkemizde de 21 Mart'ın resmi tatil olması gerekmektedir.

**17.03.1981 TARİH VE 2429 SAYILI ULUSAL BAYRAM VE GENEL TATİLLER
HAKKINDA KANUNDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR KANUN TEKLİFİ**

MADDE 1- 17/03/1981 tarihli ve 2429 sayılı Ulusal Bayram ve Genel Tatiller Hakkında Kanunun 2 nci maddesinin birinci fıkrasında “ve 1 Mayıs günü” ibaresindeki ve bağlacı kaldırılarak “1 Mayıs günü” ibaresinden sonra gelmek üzere “ve 21 Mart Newroz Bayramı” ibaresi eklenmiş, birinci fıkranın (C) bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiş ve (D) bendinde yer alan “ve 1 Mayıs günü” ibaresindeki ve bağlacı kaldırılarak “1 Mayıs günü” ibaresinden sonra gelmek üzere “ve 21 Mart Newroz Bayramı” ibaresi eklenmiştir.

“C) (Değişik: 22/4/2009 - 5892/1 md.) 1 Ocak günü yılbaşı tatili, 1 Mayıs günü Emek ve Dayanışma Günü tatili ve **21 Mart günü Newroz Bayramı** tatilidir.”

MADDE 2- Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3- Bu kanunu Bakanlar Kurulu yürütür.

MADDE GEREKÇELERİ

MADDE 1- Madde ile 21 Mart gününün Newroz Bayramı tatili olarak belirlenmesi öngörülmüştür.

MADDE 2- Yürürlük maddesidir.

MADDE 3- Yürütme maddesidir.